

Profiel Inkomen en wonen (I&W)

Deel 1 Wonen

Klantvraag 1

Wij gaan verhuizen naar een nieuwe koopwoning, wat zijn hiervan de financiële gevolgen?

Competentieerdoelen (A&S/E/C)

- Is in staat om de huidige en de nieuwe/gewenste klantsituatie te analyseren en in kaart te brengen wat er komt kijken bij de overgang naar de nieuwe woning en bijbehorende financiering.

Vaardigheidsleerdoelen (T)

- Kan het overgangsrecht eigenwoningschuld en kapitaalverzekeringen (KEW, SEW, BEW) toepassen.
- Kan een overbruggingslening berekenen, evenals dubbele maandlasten.
- Kan de risico's van eerst kopen en pas later verkopen in kaart brengen, kwantificeren en met de klant bespreken / kan de gevolgen van tijdelijk dubbele woonlasten eventuele dubbele woonlasten in kaart brengen.
- Kan de complexe fiscale regelgeving rondom de eigen woning helder uiteenzetten aan de klant.
- Kan, indien aankoop nieuwe woning en verkoop bestaande woning niet samenvallen, de aflossingsverplichting zo in de financieringsopzet verwerken dat fiscaal sprake blijft van een eigenwoningschuld.
- Kan de aflossingsstand toepassen (in maanden, alleen hele maanden tellen mee, bij toepassen per 1e van de maand na aangaan lenen).
- Kan een koopovereenkomst / ontbindende bepalingen lezen en uitleggen.
- Kan de hoogte van de maximale eigenwoningschuld berekenen (incl. verwervingskosten berekenen, verbouwingskosten al dan niet erbij optellen).
- Kan de eigenwoningreserve toepassen (financieringskosten erbij optellen; toebedeling financieringskosten aan box 1-deel en box 3-deel als er meer wordt geleend dan de maximale EWS).
- Kan de Tijdelijk Tekort regeling NHG toepassen in de situatie van een tijdelijke inkomensdaling doordat de ene partner eerder de AOW-leeftijd bereikt dan de ander

Kennisleerdoelen (B)

- Kent het overgangsrecht EWS (Artikel 10bis.1. Wet IB 2001).
- Kent het overgangsrecht KEW / SEW / BEW (Artikel 10bis.2. Wet IB 2001).
- Kent de overige overgangsrechtbepalingen Hoofdstuk 10bis Wet IB 2001.
- Kent het overgangsrecht kapitaalverzekeringen PBHW en BHW (artikelen 26a, 45a, 75, 76, 80b uit de wet IB 1964).
- Kent de fiscale behandeling van de overbruggingslening (rente aftrekbaar, geen fiscale aflossingsverplichting).
- Kent de bijleenregeling.

- Kent de NHG-Normen t.a.v. loan-to-income bij dubbele woonlasten.
- Kent de verhuisregeling voor hypotheekrente.
- Kent de regelgeving m.b.t. energielabels (verplicht bij verkoop).
- Kent de wetgeving t.a.v. overdrachtsbelasting bij verhuizen.
- Kent de explainmogelijkheden bij doorstromen naar een nieuwe woning.
- Kent het begrip aflossingsstand.

Klantvraag 2

Ik wil mijn huis verbouwen en verduurzamen. Wat zijn de financiële gevolgen en mogelijkheden?

Competentieerdoelen (A&S/E/C)

- Kan uit de diverse financieringsmogelijkheden voor verduurzaming van de eigen woning de best bij de klant passende oplossing vinden.

Vaardigheidsleerdoelen (T)

- Kan berekenen of het voor de klant voordeliger is om de verhoging van de hypotheek hypothecair te financieren of consumptief of wellicht uit eigen middelen te voldoen.
- Kan berekenen tot welk bedrag de bestaande hypotheek verhoogd kan worden, zowel op basis van het inkomen als op basis van de waarde van het onderpand.
- Kan de fiscale gevolgen van de verhoging toepassen op de bestaande financiering. Bijvoorbeeld het herleven van het overgangsrecht, of overgangsrecht vervallen maar wel beperkte renteaftrek vanwege overgangsrecht in verleden. Of toepassen resterende aflossingsstand.
- Kan (op hoofdlijnen) berekenen wat de terugverdientijd is van de verduurzaming

Kennisleerdoelen (B)

- Kent op hoofdlijnen de mogelijkheden voor verduurzaming van de eigen woning zoals zonnepanelen, warmtepomp, isolatie, nieuw glas, etc. en kan deze uitleggen aan de klant.
- Kent de Energiebespaarlening van het nationaal Warmtefonds.
- Kent de bepalingen uit de TRHK die betrekking hebben op de verduurzaming van de eigen woning.
- Kent het Energiebespaarbudget (NHG) en de Duurzaamheidslening en (SVn).
- Kent de monumentenlening.
- Weet op hoofdlijnen hoe geldverstrekkers met een bouwdepot omgaan.
- Kent op hoofdlijnen de beschikbare subsidieregelingen voor verduurzaming van de woning.
- Kent de Blijverslening van het Svn.

Klantvraag 3

Ik wil mijn maandlasten verlagen: wat zijn de mogelijkheden?

Competentieerdoelen (A&S/E/C)

- Kan achterhalen wat de achterliggende wens van de klant is om de maandlasten te verlagen.
- Kan een duidelijke all-over afweging maken met welk advies de klant het meest is geholpen.

- Kan een afweging maken of de klant met een box 3 hypotheek, zonder aflossingsverplichting, wellicht beter af is.
- Kan een overzicht opstellen van de alternatieven voor verlaging van de maandlast voor de klant met hierin de voor- en nadelen van ieder alternatief beschreven.
- Kan samen met de klant de beste oplossing bedenken voor de betalingsproblemen in de situatie waarin de klant zich bevindt.

Vaardigheidsleerdoelen (T)

- Kan berekenen wat de nieuwe maandlast wordt, direct na de mutatie en in de toekomst, van de diverse mogelijke aanpassingen van de hypotheek.
- Kan de klant duidelijk maken wat de voor- en nadelen zijn van extra aflossen op de bestaande hypotheek.
- Kan indicatief de verschuldigde boeterente bij vervroegde aflossing berekenen met gebruik making van de 'Leidraad vergoeding voor vervroegde aflossing (boeterente)' van de AFM.
- Kan op hoofdlijnen toelichten wat besparing op energielasten op kan leveren voor de klant.
- Kan klanten informeren over de gevolgen van het verkopen van een eigen woning met een restschuld.
- Kan de langetermijngevolgen voor een klant in kaart brengen van het afsluiten van een op-eethypotheek waarbij de maandlast wordt bijgeschreven bij de bestaande lening.
- Kan budgetteren ten behoeve van de klant.

Kennisleerdoelen (B)

- Kent de AFM-Leidraad inzake oversluiten (aflevering 5).
- Leidraad vergoeding voor vervroegde aflossing (boeterente).
- Kent de (fiscale) consequenties van het afkopen van een KEW/SEW/BEW of een kapitaalverzekering met overgangsrecht.
- Kent de werking van een op-eethypotheek en weet hoe deze kan worden ingezet voor het verlagen van de maandlast.
- Kent de bijzondere regels van NHG en de TRHK met betrekking tot oversluiten van de bestaande hypotheek.
- Kent de fiscale wetgeving omtrent het EWF / 'geen of geringe EWS'.
- Kent de voorwaarden van de NHG-kwijtscheldingsregeling.
- Kan het restschuldrisico benoemen.
- Kent op hoofdlijnen de dossiereisen gesteld door het WEW om in aanmerking te komen voor verlieskwijtschelding.
- Kent de werking van de opeet-hypotheek.
- Kent de juridische aspecten die relevant zijn voor het uitwinnen van zekerheden, zoals hypotheekrecht en verpanding.
- Kent de gevolgen van een pauze in de verplichte maandelijkse aflossing voor de hypotheekrenteaf trek.
- Weet hoe hypotheekrecht wordt gevestigd en kent de verschillende soorten (hypotheek)bedingen.
- Kent de bevoegdheid tot parate executie en de regels rondom zuivering.
- Kent het (wettelijk) traject voor schuldsanering.

Klantvraag 4

Ik wil graag een tweede woning aankopen als investering. Waar moet ik rekening mee houden en wat is de beste manier?

Competentieerdoelen (A&S/E/C)

- Kan adviseren over de aankoop van een tweede woning voor recreatieve doeleinden of als beleggingsobject.
- Kan fungeren als een sparringpartner voor de consument die een beleggingspand wil aanschaffen en dit wil financieren.
- Kan aan een klant aangeven in welke situatie het passend is om de eigen woning te verhuren en in kaart brengen wat hiervan de juridische en fiscale gevolgen zijn.

Vaardigheidsleerdoelen (T)

- Kan berekenen wat een consument kan financieren voor de aanschaf van een beleggingspand op basis van het inkomen en de waarde van het onderpand, rekening houdend met de bepalingen in de TRHK en eventuele huurinkomsten.
- Kan het nettorendement op de investering (= het beleggingspand) berekenen.
- Kan een huurovereenkomst voor een woning beoordelen.
- Kan de financiële gevolgen berekenen en toelichten van het (tijdelijk) verhuren van een (eigen) woning.

Kennisleerdoelen (B)

- Kent de behandeling van een beleggingspand in de inkomstenbelasting, inclusief de leegwaarderatio en TBS.
- Kent de fiscale behandeling van een gecombineerd woon-werkpand in de inkomstenbelasting.
- Kent de relevante bepalingen in de overdrachtsbelasting voor de aankoop van een beleggingspand.
- Kan de risico's benoemen en beschrijven die horen bij het beleggen in vastgoed.
- Kent de mogelijkheden en onmogelijkheden voor het financieren van vastgoed in het buitenland bij Nederlandse hypotheekverstrekkers.
- Kent op hoofdlijnen de wijze waarop een taxateur de marktwaarde van een beleggingspand bepaalt.
- Kent de relevante bepalingen in box 3 van de inkomstenbelasting voor het verhuren van een woning.
- Kent de relevante bepalingen in box 1 van de inkomstenbelasting voor het, al dan niet tijdelijk, verhuren van de eigen woning of een gedeelte hiervan.
- Kent de relevante juridische aspecten van het verhuren van een woning, bijvoorbeeld de wetgeving omtrent huurbescherming.
- Kan op hoofdlijnen aangeven hoe een hypotheekverstrekker omgaat met het verzoek een woning te gaan verhuren.

Klantvraag 5

Hoe kan ik mijn kind helpen met de aankoop van een eigen woning?

Competentieerdoelen (A&S/E/C)

- Kan adviseren over de mogelijkheden die een klant heeft als hij zijn kind wil ondersteunen bij de aankoop van een woning.

Vaardigheidsleerdoelen (T)

- Kan berekenen wat de maximale financiering is bij mededebiteurschap van ouders.
- Kan een overeenkomst beoordelen voor een lening van ouder aan kind voor de financiering van een eigen woning.
- Kan de verschuldigde overdrachtsbelasting in samenhang met schenkbelasting berekenen.
- Kan de financiële verschillen tussen de verschillende opties (schenken, lenen, verhuren) in kaart brengen.

Kennisleerdoelen (B)

- Kent de juridische gevolgen van mededebiteurschap, verpanding, bijpandstelling, medeonderzetting, garantstelling en borgstelling.
- Kent de relevante bepalingen in de schenkbelasting behorend bij het schenken van ouders aan kinderen in het kader van een woning (o.a. bepalen waarde woning).
- Kan omschrijven wat wordt verstaan onder een familiebank.
- Kent de fiscale eisen die worden gesteld aan een eigenwoninglening van ouder ten behoeve van kind bij de financiering van een eigen woning, waaronder de hoogte van de gestelde rente.
- Kent de voor- en nadelen van het verhuren van een woning door ouders aan een kind.
- Kan de verschuldigde overdrachtsbelasting benoemen behorend bij voorgestelde financieringsopzet.
- Kent de op de markt beschikbare constructies om de financiering van de aankoop en het blijvend bezit van een woning mogelijk te maken.
- Kent de verschillende mogelijkheden en de bijbehorende consequenties van overdracht van een woning binnen familieverhoudingen.
- Kent het onderscheid tussen vruchtgebruik en het recht van gebruik en bewoning.
- Kent de informatieplicht die geldt bij bijvoorbeeld leningen bij eigen BV of familieleden.

Klantvraag 6

Mijn partner en ik hebben besloten uit elkaar te gaan. We hebben samen een eigen woning met een hypotheek. Kan ik in de woning blijven wonen en kan mijn partner een financiering krijgen voor een nieuwe woning?

Competentieerdoelen (A&S/E/C)

- Kan bij een situatie van einde samenlevingsverband de voor beide personen nieuwe financiële situatie in beeld brengen en een passend advies geven over de bestaande en eventuele nieuwe eigenwoningfinanciering.
- Kan een financieringsopzet maken voor zowel de vertrekkende partner als de partner die de bestaande financiering overneemt.

Vaardigheidsleerdoelen (T)

- Kan uitrekenen of één van beide partners de bestaande financiering kan overnemen.

Kennisleerdoelen (K/B)

- Kent de relevante fiscale wetgeving behorend bij echtscheiding, waaronder het tijdelijk mogen hebben van twee eigen woningen, het tijdelijk verblijven in een huurwoning door één van beide partners, de bijleenregeling en de regels omtrent verdeling van overgangsrecht en aflossingsstand.
- Kent de relevante fiscale wetgeving omtrent de KEW/SEW/BEW en echtscheiding.
- Kent de eigenwoningregeling in partnerschapsituaties (de regelingen vanaf april 2017 (Wiebes) tot en met de aangepaste regeling per 1-1-2022 en interne draagplichtovereenkomst).

Klantvraag 7

Als ik of mijn partner overlijdt, wat zijn dan de financiële gevolgen in verband met de hypotheek en wat zijn oplossingen?

Competentieerdoelen (A&S/E/C)

- Kan samen met de klant bepalen wat voor hem of haar een passende wijze is om met het overlijdensrisico om te gaan.
- Kan oplossingen geven in het kader van de tegenstrijdigheid in klantwensen van een lage maandlast en afdoende inkomensvoorziening bij overlijden.
- Kan een passende overlijdensrisicoverzekering adviseren (maar geen productadvies).

Vaardigheidsleerdoelen (T)

- Kan een inventarisatie maken van de relevante inkomensvoorzieningen bij een situatie van overlijden.
- Kan de financiële gevolgen, zowel qua inkomen als vermogen, van een overlijden overzichtelijk presenteren.
- Kan berekenen wat de maximaal verantwoorde financiering is na overlijden van één van beide partners.
- Kan uitleggen hoe overkreditering voorkomen kan worden in het geval zich een overlijden voordoet.

Kennisleerdoelen (B)

- Weet wanneer een geldverstrekker een overlijdensrisicoverzekering aan de lening moet koppelen.
- Kent de fiscale gevolgen van een overlijden voor een eigenwoningschuld (wel/niet overgangsrecht behouden, bestaande aflosschema wel/niet doorlopen; verschil verkrijgen EWS krachtens erfrecht of verblijvingsbeding enz.).
- Kent de werking van een partnerclausule bij een overlijdensrisicoverzekering
- Kent de gevolgen van een verpanding van een overlijdensrisicoverzekering.
- Kent de voor- en nadelen van het kruislings sluiten van een overlijdensrisicoverzekering
- Kent de gevolgen van het toepassen van de vragengrens in de Wet medische keuringen bij de aanvraag van een overlijdensrisicoverzekering.

- Kent het Besluit verzekeringskeuringen ex-kankerpatiënten en de gevolgen daarvan voor de aanvraag van een overlijdensrisicoverzekering.
- Kent het verschil tussen het verkrijgen van een eigen woning(schuld) krachtens erfrecht versus krachtens verblijvingsbeding voor de geldverstrekker (wel of geen formele I/L toets en wel/geen ontslag hoofdelijke aansprakelijkheid).

Deel 2 Inkomen

Klantvraag 8

Wat zijn de financiële gevolgen als ik of mijn partner overlijdt, of bijvoorbeeld werkloos of arbeidsongeschikt raakt? En wat kunnen we doen om dit op te vangen?

Competentieerdoelen (A&S/E/C)

- Kan adviseren over de relatie tussen de sociale zekerheid en ontslag uit een dienstverband op grond van actuele en grondige kennis van relevante wet- en regelgeving.
- Kan adviseren over de gevolgen van arbeidsongeschiktheid voor (toekomstige) inkomensvoorzieningen op grond van actuele en grondige kennis van relevante wet- en regelgeving.
- Kan adviseren over de gevolgen van overlijden voor het huidige en toekomstige inkomen op grond van actuele en grondige kennis van relevante wet- en regelgeving.
- Kan adviseren over uitruil van ouderdomspensioen in nabestaandenpensioen.
- Kan adviseren over waardeoverdracht van pensioen

Vaardigheidsleerdoelen (T)

- Kan het recht en de hoogte van een IOW/IOAW-uitkering vaststellen.
- Kan het recht en de hoogte van een uitkering vanuit de Toeslagenwet vaststellen.
- Kan met behulp van een uitruilvoet de pensioenrechten na uitruil vaststellen.
- Kan het recht en de hoogte van de transitievergoeding vaststellen/berekenen.
- Kan de hoogte en de duur van een uitkering van een woonlastenbeschermer vaststellen/berekenen.
- Kan het dagloon voor het berekenen van de hoogte van een WIA-uitkering vaststellen in bijzondere situaties (bijvoorbeeld auto van de zaak, inkomens uit flexibele arbeidsrelaties).
- Kan het recht op een uitkering vanuit de Toeslagenwet vaststellen.
- Kan het recht op een Wajong-uitkering vaststellen.
- Kan de invloed van arbeidsongeschiktheid op het huidige inkomen overzichtelijk presenteren aan een klant.
- Kan de hoogte van het arbeidsongeschiktheidspensioen vaststellen.
- Kan het gewenste netto besteedbaar inkomen vaststellen.
- Kan de mogelijkheden en voor- en nadelen benoemen van vrijwillige verzekering voor de Anw bij emigratie of immigratie.

Kennisleerdoelen (B)

- Kan de voorwaarden en voor- en nadelen van een vrijwillige ZW/WIA-verzekering bij het UWV benoemen.

- Weet welke inkomsten in welke mate invloed hebben op een WW-uitkering.
- Kent de invloed van aanwezige inkomens- en vermogensbestanddelen op een uitkering op grond van de Participatiewet.
- Kent de invloed van ontslag op het recht op toeslagen.
- Kent de startersregeling van het UWV.
- Weet onder welke voorwaarden vrijwillige voortzetting van pensioenopbouw mogelijk is.
- Kent de gevolgen voor het nabestaandenpensioen op risicobasis gedurende de WW-periode.
- Kent de voorwaarden voor het uitruilen van ouderdomspensioen in partnerpensioen.
- Weet wat de mogelijkheden zijn van een ontslagvergoeding op basis van een vaststellingsovereenkomst.
- Kent de voorwaarden van een vervroegde WIA-aanvraag.
- Kent de voorwaarden van de regeling voor zwangere zelfstandigen (ZEZ).
- Kent de voorwaarden van de WAZO (zwangerschaps- en bevallingsverlof).
- Weet wat de invloed is van diverse soorten inkomsten op een WIA-uitkering.
- Kent de voorwaarden en uitwerking van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.
- Kent de gevolgen van afkoop van een lijfrente bij langdurige arbeidsongeschiktheid.
- Kent de meest voorkomende voorwaarden/keuzemogelijkheden van collectieve of individuele arbeidsongeschiktheidsverzekeringen.
- Kent de gevolgen van het toepassen van de vragengrens in de Wet medische keuringen bij de aanvraag van een arbeidsongeschiktheidsverzekering.
- Kent de mogelijkheden van een broodfonds.
- Kent de invloed van de kostendelersnorm op een Anw-uitkering.
- Weet wanneer er geen recht is op een Anw-uitkering, terwijl wel wordt voldaan aan de algemene voorwaarden.
- Kent de bepaling over spijtoptanten in de Wet medische keuringen uitleggen bij (vrijwillige) collectieve verzekeringen die via de werkgever zijn afgesloten.
- Weet wat er gebeurt er met opgebouwde pensioenkapitaal bij beschikbare premieregeling (bv bij PPI).
- Kent de voorwaarden voor restbegunstiging.
- Kent de bepaling in het Verzamelbesluit lijfrenten over de minimale looptijd van een bancaire nabestaandenlijfrente als de erfgenaam AOW-leeftijd al heeft bereikt.
- Kent de bepaling in het Verzamelbesluit lijfrenten over een lijfrente die als gevolg van overlijden toekomt aan een niet-natuurlijk persoon.
- Kent de gevolgen voor een bancaire lijfrente van het wettelijk erfrecht en bepalingen in een testament.
- Kent de bepalingen over de uiterlijke ingangsdatum van een nabestaandenlijfrente (inclusief redelijke termijn).
- Kan de voor- en nadelen benoemen van het omzetten van een oudedagsverplichting (ODV) in een nabestaandenlijfrente.
- Kent de gevolgen van het toepassen van de vragengrens in de Wet medische keuringen bij de aanvraag van een overlijdensrisicoverzekering.
- Kent het Besluit verzekeringskeuringen ex-kankerpatiënten en de gevolgen daarvan voor de aanvraag van een overlijdensrisicoverzekering.
- Kent de gevolgen van de per 1 juli 2023 in werking getreden Wet toekomst pensioenen voor het nabestaandenpensioen. Bijvoorbeeld: het partnerbegrip en de voorwaarden waaraan

een gezamenlijke huishouding moet voldoen, de maximale leeftijd waarop een wezenpensioen wordt uitgekeerd, de vaststelling van de hoogte van het nabestaandenpensioen, de tijdelijke voortzetting ervan en de mogelijkheden/gevolgen van uitruil na een ontslag, opgebouwde aanspraken op het nabestaandenpensioen.

Klantvraag 9

Ik overweeg om minder te gaan werken of eerder te stoppen: hoe ziet het financiële plaatje er dan en hoe kan ik het realiseren?

Competentieerdoelen (A&S/E/C)

- Kan adviseren over het benutten van de mogelijkheden van een pensioenregeling in relatie tot langer doorwerken.
- Kan adviseren over de relatie tussen sociale zekerheid en langer doorwerken.
- Kan adviseren over het benutten van de mogelijkheden in de tweede pijler in het kader van eerder stoppen met werken.
- Kan adviseren over het benutten van de mogelijkheden in de derde pijler in het kader van eerder stoppen met werken.
- Kan adviseren over het benutten van de overwaarde in de woning voor een (tijdelijke) inkomensaanvulling.
- Kan een passende lijfrente-uitkering adviseren (maar geen productadvies)

Vaardigheidsleerdoelen (T)

- Kan met behulp van rekenfactoren de gevolgen vaststellen voor de hoogte van het pensioen als gevolg van het uitstellen ervan.
- Kan met behulp van een uitruilvoet de gevolgen voor de pensioenrechten van uitruil vaststellen.
- Kan de hoogte van een overbruggingspensioen (Art. 18d, lid 3 LB) vaststellen.
- Kan met behulp van rekenfactoren de hoogte van een vervroegd pensioen vaststellen.
- Kan de inkomensbehoefte van de klant na stoppen met werken vaststellen

Kennisleerdoelen (B)

- Kent de wettelijke mogelijkheden voor pensioenopbouw na demotie .
- Kent de wettelijke rechten en plichten van werknemer en werkgever over langer werken en demotie.
- Kent de wettelijke mogelijkheden met betrekking tot deeltijdpensioen.
- Kent de voorwaarden voor het uitstellen van het ouderdomspensioen.
- Kent de bepalingen over pensioenopbouw in de Wet werken na de AOW-leeftijd.
- Kent de bepalingen over ontslag in de Wet werken na de AOW-leeftijd.
- Kent de bepalingen over arbeidsongeschiktheid in de Wet werken na de AOW-leeftijd.
- Kent de voorwaarden van het wettelijk recht op uitruil.
- Kent de voorwaarden van een overbruggingspensioen (Art. 18d, lid 3 LB).
- Kent de mogelijkheden van de opname van een bedrag ineens.
- Kent de voorwaarden voor het vervroegen van het ouderdomspensioen.
- Kent de voorwaarden voor het toepassen van een hoog-laagpensioen.

- Kent de voorwaarden van een deelnemingsjarenpensioen.
- Kent de relatie tussen de pensioenleeftijd en het maximale opbouwpercentage van een pensioenregeling.
- Kent de mogelijkheden van vervroegde uittreding op basis van de RVU (regeling vervroegde uittreding).
- Kent de voorwaarden van een overbruggingslijfrente op basis van de overgangsregeling van artikel 10a.1 Wet IB 2001.
- Kent de voorwaarden van een tijdelijke oudedagslijfrente die valt onder de overgangsregeling van artikel 10a.12 Wet IB 2001.
- Kent de voorwaarden van een kapitaalverzekering waarop een fiscaal regime tot 2001 van de Wet IB 1964 van toepassing is.
- Kent de voorwaarden van een lijfrente waarop het fiscale regime tot en met 1991 van de Wet IB 1964 (oud regime) van toepassing is.
- Kan de voor- en nadelen van het omzetten van een oudedagsverplichting (ODV) in een lijfrente benoemen.

Klantvraag 10

Mijn pensioen lijkt aan de lage kant. Is het verstandig daar iets aan te doen en wat zijn de gevolgen?

Competentieerdoelen (A&S/E/C)

- Kan adviseren over de optimalisatie van een pensioenregeling op grond van relevante wet- en regelgeving.
- Kan adviseren over bijsparen in de pensioenregeling (inhalen niet benutte ruimte).
- Kan adviseren over deelname aan een netto pensioenregeling.
- Kan adviseren over oudedagvoorzieningen in de derde pijler (privévoorzieningen) op grond van actuele en grondige kennis van relevante wet- en regelgeving.

Vaardigheidsleerdoelen (T)

- Kan uitleggen waarom een pensioenregeling niet optimaal is.
- Kan door een bruto-netto berekening inzichtelijk maken welk inkomen na pensionering wenselijk is.
- Kan het verschil berekenen tussen de hoogte van een netto inkomensvoorziening in box 1 (sparen/beleggen in lijfrente) en box 3 (sparen/beleggen).
- Kan de waardeaanwinst van pensioen (factor A) berekenen voor het toepassen van de jaarruimte bij een beschikbare premiepensioenregeling.

Kennisleerdoelen (B)

- Kent de relatie tussen het opbouwpercentage en de minimale AOW-franchise van een pensioenregeling.
- Kent de voorwaarden voor inkoop van ontbrekende dienstjaren.
- Kan benoemen welke jaren kunnen kwalificeren als dienstjaren voor pensioenopbouw.
- Kan de gevolgen van weinig indexatie en hoge inflatie beschrijven.
- Kan in specifieke situaties benoemen of inkomsten behoren tot de premiegrondslag voor de jaarruimte.

- Kent de regelgeving omtrent het fiscaal geruisloos terugstorten van te veel betaalde lijfrentepremie of inleg uit het verzamelbesluit lijfrenten
- Kent de voorwaarden voor het opbouwen van een netto lijfrentevoorziening (oa UVB IB art 17.bis 1)
- Kent de gevolgen van de per 1 juli 2023 in werking getreden Wet toekomst pensioenen voor het ouderdomspensioen. Bijvoorbeeld: de soorten pensioenovereenkomsten waarbinnen een deelnemer ouderdomspensioen kan opbouwen, het vaststellen van de pensioenpremie, de minimale datum waarop het ouderdomspensioen in mag gaan, de wijze waarop een deelnemer verplicht over zijn pensioenregeling moet worden geïnformeerd en opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen.
- Kent de gevolgen van de per 1 juli 2023 in werking getreden Wet toekomst pensioenen voor lijfrenten. Bijvoorbeeld: de berekening van de jaarruimte, de berekening van de reserveringsruimte, de maximale leeftijd waarop gebruikgemaakt kan worden van de jaar- en reserveringsruimte en de minimale duur van een oudedagslijfrente die ingaat na de AOW-leeftijd.
- Kent de Experimentbepaling Zelfstandigen welke op 1 april 2023 is opgenomen in de Pensioenwet.

Klantvraag 11

Ik ga binnenkort met pensioen. Ik heb een pensioenkapitaal opgebouwd via mijn werkgever en ik heb privé een lijfrentekapitaal opgebouwd. Wat zijn mijn mogelijkheden?

Competentieerdoelen (A&S/E/C)

- Kan adviseren over de expiratie van een pensioenkapitaal op grond van actuele en grondige kennis van relevante wet- en regelgeving.
- Kan adviseren over de keuze tussen een vastgesteld en variabel pensioen (inclusief het toelichten van het Standaardmodel vast-/variabel pensioen).
- Kan adviseren over de aankoop van een ouderdomspensioen en eventueel partnerpensioen - Kan adviseren over de expiratie van een lijfrentekapitaal op grond van relevante wet- en regelgeving.

Vaardigheidsleerdoelen (T)

- Kan uitleggen hoe de scenariobedragen op pensioenoverzichten tot stand komen.
- Kan het huidige en gewenste netto besteedbaar inkomen in kaart brengen.
- Kan de inkomstenkortingen op verschillende leeftijden vaststellen.
- Kan de inkomstenkortingen zo optimaal mogelijk oplossen met het beschikbare pensioen- en lijfrentekapitaal.
- Kan de tegenbewijsregeling revisierente toepassen bij afkoop van een lijfrente.
- Kan de samenhang tussen het interen op box 3 vermogen en een uitkerende lijfrente in kaart brengen en presenteren aan een klant.

Kennisleerdoelen (B)

- Kent de mogelijkheden van een hoog-laagpensioen (of laag-hoog).
- Kent de mogelijkheid van shoppen met pensioenkapitaal.

- Kent de mogelijkheden van een uitkering van een bedrag ineens.
- Kent de uiterlijke termijnen voor de aankoop van een periodieke uitkering met een lijfrentekapitaal (redelijke termijnen).
- Kent de bepalingen in het Verzamelbesluit lijfrenten over vaste en gelijkmatige uitkeringen.
- Kan de mogelijkheden benoemen met betrekking tot te veel betaalde lijfrentestortingen (niet-aftrekbare lijfrentestortingen).
- Kent de mogelijkheid tot verlaging van een oudedagslijfrente bij vooroverlijden (gewezen) partner (art. 3.125, lid 2 Wet IB2001).
- Kent de uiterlijke termijnen voor de aankoop van een periodieke uitkering met een lijfrentekapitaal (redelijke termijnen).

Klantvraag 12

Ik ga binnenkort scheiden. Wat zijn de gevolgen voor mijn inkomen?

Competentieerdoelen (A&S/E/C)

- Kan adviseren over de gevolgen van echtscheiding voor het bestaande inkomen en bestaande inkomensvoorzieningen.

Vaardigheidsleerdoelen (T)

- Kan bij benadering de hoogte van de partner- en kinderalimentatie vaststellen.
- Kan de maximale wettelijke duur van de partner/-kinderalimentatie vaststellen.
- Kan richting geven aan de hoogte, vorm en looptijd van een overlijdensrisicoverzekering ter dekking alimentatie

Kennisleerdoelen (B)

- Kent de voorwaarden van zowel een verzekerde (Wet IB 2001) als een bancaire (Verzamelbesluit lijfrenten) alimentatielijfrente.
- Weet wanneer betaalde hypotheekrente voor de ex-partner als alimentatie wordt beschouwd.
- Weet wanneer het gunnen van het woongenot over de eigen woning aan de-partner als alimentatie wordt beschouwd.
- Kent de civiele en fiscale gevolgen van afkoop van alimentatie.
- Weet wanneer de hoogte van de alimentatie kan worden herzien
- Weet welke pensioenen onder de Wet verevening pensioenrechten vallen
- Kent de bepalingen in het Verzamelbesluit lijfrenten uitleggen over het verrekenen van pensioenrechten met een lijfrente.
- Kent de fiscale gevolgen van het verrekenen van pensioenrechten met vermogen.
- Kent de contouren van naderede wetgeving: Wet pensioenverdeling bij echtscheiding.
- Kent de mogelijkheden met betrekking tot bestaande lijfrentevoorzieningen en kapitaalverzekeringen (inclusief KEW, SEW, BEW) in relatie tot echtscheiding.
- Kent de gevolgen van echtscheiding voor toeslagen (inclusief de 10% regeling)

Klantvraag 13

Mijn buitenlandse partner komt binnenkort in Nederland wonen en werken. We willen over een paar jaar samen naar het buitenland verhuizen. Wat betekent dat voor onze inkomens- en oudedagsvoorzieningen?

Competentieerdoelen (A&S/E/C)

- Kan adviseren over de relatie tussen volksverzekeringen en emigratie/immigratie op grond van relevante wet- en regelgeving.
- Kan adviseren over de gevolgen van emigratie/immigratie voor het huidige arbeidsinkomen en pensioen- en lijfrentevoorzieningen.

Vaardigheidsleerdoelen (T)

- Kan adviseren over vrijwillige voortzetting AOW bij emigratie.
- Kan adviseren over de vrijwillige inkoop van AOW-rechten bij immigratie.
- Kan de regels toepassen over internationale heffing van belasting (inclusief de regels ter voorkoming daarvan) op het gebied van arbeid en pensioen die betrekking hebben op Duitsland en België.
- Kan de 30% regeling toepassen en berekenen.
- Kan de heffing van inkomstenbelasting uit werk en woning voor kwalificerende buitenlands belastingplichtigen berekenen.
- Kan de regeling lijfrente buitenland toepassen.

Kennisleerdoelen (B)

- Kent de gevolgen van emigratie van het recht op AOW en een eventuele toeslag.
- Kent de gevolgen van emigratie voor een lopende Anw-uitkering.
- Weet wat een conserverende aanslag is vanwege opgebouwde pensioenrechten of lijfrentekapitaal.
- Kent de gevolgen van afkoop van pensioen na emigratie.
- Kent de gevolgen van afkoop van lijfrente na emigratie.
- Kent de fiscale gevolgen van emigratie voor een KEW/SEW/BEW.
- Kent de mogelijkheden van een Pan Europees Pensioenproduct (PEPP).